

19. maj 2008
J.nr. 07-30-1

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd og forskellige andre love (Ophævelse af den generelle pligtige afgangsalder på 70 år m.v.) (L 175)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *finansministeren*, tiltrådt af...

Ny paragraf

1) Efter § 9 indsættes som ny paragraf:

”§ 01

Stk. 1. Efter lovens ikrafttræden skal de bestemmelser i lovgivningen, hvorefter det er en betingelse for udpegelse som formand for eller medlem af nævn og råd m.v., at den pågældende opfylder betingelserne for at være dommer, forstås således, at også den, der er fyldt 70 år, kan varetage hvervet.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med finansministeren fastsætte regler om, at bestemmelser i lovgivningen, hvorefter det er en betingelse for udpegelse som formand for eller medlem af nævn og råd m.v., at den pågældende er dommer, skal forstås således, at også en pensioneret dommer kan varetage hvervet.”

[Varetagelse af hverv i nævn og råd m.v.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Dommere og andre tjenstemandsansatte jurister ved domstolene er ikke omfattet af forslaget om at ophæve den generelle pligtige afgangsalder på 70 år for tjenestemænd. Dommere og andre tjenstemandsansatte

jurister ved domstolene afskediges således fra udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Det fremgår af pkt. 3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at en stillingtagen på dette område bør afvente, at Finansministeriet og Justitsministeriet sammen med domstolene og Domstolsstyrelsen har overvejet de særlige spørgsmål, som en eventuel ophævelse af den gældende aldersgrænse for dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene kan give anledning til. Disse overvejelser afsluttes ifølge lovbemærkningerne inden udgangen af april 2008 med henblik på eventuelt at fremsætte ændringsforslag inden 3. behandlingen.

Spørgsmålet om en eventuel regulering af den pligtige afgangsalder på 70 år for dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene blev drøftet på et møde den 16. april 2008 med deltagelse af repræsentanter for domstolene, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Justitsministeriet og Finansministeriet.

På mødet gav retspræsidenterne udtryk for, at den nuværende aldersgrænse på 70 år bør bevares. I den forbindelse blev der bl.a. peget på, at såvel domstolenes centrale rolle i samfundet som arbejdsbyrden ved domstolene stiller betydelige krav til dommernes arbejdsevne, og at der ikke ved domstolene – som i forhold til tjenestemænd i administrationen – er samme mulighed for at omplacere den enkelte dommer i en mindre krævende stilling. Endvidere blev der peget på reglerne om afskedigelse af dommere, og at en sag om afskedigelse af en dommer på grund af alderdomssvækkelse som følge af disse regler vil være særlig vanskelig. Selv om de nævnte hensyn i helt særlig grad gør sig gældende i forhold til en eventuel ophævelse af aldersgrænsen, er det retspræsidenternes opfattelse, at de også taler for, at den nuværende aldersgrænse på 70 år bevares.

Dommerforeningens formand og Dommerfuldmægtigforeningens formand tilkendegav, at det er centralt at fastholde en fast afgangsalder, men at man er åbne over for en forhøjelse af aldersgrænsen med en kortere årrække (f.eks. til 72 år).

Domstolsstyrelsen tilkendegav, at det er Domstolsstyrelsens opfattelse, at man først og fremmest ønsker en fast aldersgrænse, men at man også lægger vægt på 70 år som den rigtige afgangsalder.

På den baggrund stiller regeringen ikke ændringsforslag til lovforslaget med henblik på at søge den pligtige afgangsalder for dommere og andre tjenstemandsansatte jurister ved domstolene ophævet eller forhøjet på nuværende tidspunkt.

Regeringen vil imidlertid tage initiativ til, at der efter lovens vedtagelse gennemføres et udvalgsarbejde om eventuel fastsættelse af en højere pligtig afgangsalder for dommere og andre tjenstemandsansatte jurister ved domstolene. Repræsentanter for domstolene, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen og Domstolsstyrelsen vil blive inviteret til at deltage i udvalgsarbejdet.

På mødet var der endvidere en drøftelse af spørgsmålet om en eventuel aldersgrænse for formænd og andre medlemmer af råd og nævn, hvor det efter den relevante lovgivning er en betingelse, at formanden/medlemmet er dommer eller opfylder betingelserne for at være dommer.

Der var almindelig tilslutning fra domstolsrepræsentanterne til den opfattelse, at der i forhold til de nævn og råd, der fungerer som øverste administrative klageorgan, ikke er noget til hinder for, at en pensioneret dommer bør kunne være formand/medlem. Derimod fandt domstolsrepræsentanterne ikke, at en pensioneret dommer bør kunne varetage et sådant hverv i de nævn og råd, der har nær tilknytning til domstolenes daglige arbejde og virksomhed.

I lyset af disse drøftelser foreslås det i *stk. 1*, at de bestemmelser i lovgivningen, hvorefter det er en betingelse for udpegelse som formand for eller medlem af nævn og råd m.v., at den pågældende opfylder betingelserne for at være dommer, efter lovens ikrafttræden skal forstås således, at også den, der er fyldt 70 år, kan varetage hvervet.

Det forudsættes, at de bestemmelser i lovgivningen, der er omfattet af bestemmelsen, ændres ved førstkomende lejlighed således, at det udtrykkeligt fastsættes i de pågældende bestemmelser, at også den, der er fyldt 70 år, kan varetage det pågældende hverv.

Bestemmelsen i stk. 1 indebærer, at den, der er fyldt 70 år, herunder en pensioneret dommer, vil kunne *fortsætte* et eventuelt hverv som formand for eller medlem af et nævn eller råd m.v., ligesom den pågældende vil kunne *udpeges* som ny formand for eller nyt medlem af et sådant nævn eller råd.

Bestemmelsen omfatter alle de regler i lovgivningen, der er formuleret således, at formanden for eller medlemmet af nævnet eller rådet m.v. skal opfylde betingelserne for at være dommer, men ikke nødvendigvis skal være dommer.

Bestemmelsen i stk. 1 omfatter derimod ikke formuleringer, hvoraf det følger, at det er en betingelse for at være formand for eller medlem af det pågældende nævn eller råd m.v., at den pågældende person er dommer (ved udpegningen). Baggrunden herfor er, at formuleringer af denne karakter i nogle tilfælde kan tænkes at bygge på en forudsætning om, at det pågældende hverv alene kan varetages af dommere, der stadig er i *funktion* som dommer (ved udpegningen). Det må efter Finansministeriets opfattelse i sådanne tilfælde bero på en konkret vurdering på det enkelte område, om der kan være anledning til at fravige et krav om, at vedkommende skal være i funktion som dommer (ved udpegningen), eller om der bør være mulighed for, at en pensioneret dommer kan varetage det pågældende hverv.

I *stk. 2* er det derfor foreslået, at vedkommende minister efter forhandling med finansministeren kan fastsætte regler om, at bestemmelser i lovgivningen, hvorefter det er en betingelse for udpegelse som formand for eller medlem af nævn og råd m.v., at den pågældende er dommer, skal forstås således, at også en pensioneret dommer kan varetage hvervet.

Med udtrykket ”*en pensioneret dommer*” sigtes til en dommer, der har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Udtrykket omfatter således ikke en dommer, der måtte ophøre med at virke som dommer, fordi vedkommende ønsker at udøve et andet (hoved)erhverv. Uden for udtrykket falder også den situation, hvor en dommer måtte være blevet afskediget fra domstolene af Den Særlige Klageret (f.eks. uansøgt afskedigelse på grund af retsstridig adfærd).

Bestemmelsen i stk. 2 omfatter alle de regler i lovgivningen, der er formuleret således, at formanden for eller medlemmet af nævnet eller rådet m.v. er dommer (eller skal være dommer). Bestemmelsen omfatter endvidere andre formuleringer (end de netop nævnte), hvoraf det følger, at det er en betingelse for at være formand for eller medlem af det pågældende nævn eller råd m.v., at den pågældende person er dommer (ved udpegningen). Som eksempel herpå kan nævnes naturbeskyttelseslovens § 80, stk. 1, nr. 2, der er formuleret således, at Naturklagenævnet består af bl.a. 2 medlemmer, der udpeges af Højesteret blandt rettens medlemmer. Denne bestemmelse forstås i praksis således, at en højesteretsdommer, der beskikkes som medlem af Naturklagenævnet, kan fortsætte frem til beskikkelsens udløb, uanset at vedkommende pensioneres fra Højesteret, og at den pågældende herefter ikke kan genbeskikkes. Den forslåede bestemmelse vil indebære, at vedkommende minister – efter forhandling med finansministeren – kan fastsætte regler om, at en pensioneret højesteretsdommer vil kunne beskikkes/genbeskikkes som medlem af Naturklagenævnet.

Forslaget til stk. 2 forudsættes anvendt således, at vedkommende minister ikke fastsætter regler om, at pensionerede dommere kan varetage det pågældende hverv år i tilfælde, hvor nævnet eller rådet m.v. varetager funktioner med en sådan nær tilknytning til retsplejen og til domstolenes daglige arbejde og virksomhed, at en pensioneret dommer ikke bør kunne varetage det pågældende hverv. Det vil sige, at hvervet som formand for eller medlem af de pågældende nævn og råd m.v. i sådanne tilfælde alene kan varetages af dommere, der stadig er i *funktion* som dommer.

Som eksempel på nævn og råd m.v., hvor det forudsættes, at hvervet alene kan varetages af dommere, der stadig er i *funktion* som dommer,

kan nævnes Advokatnævnet (jf. retsplejelovens § 144), Bibeskæftigelsesnævnet (jf. retsplejelovens § 47 e), Dommerudnævnelsesrådet (jf. retsplejelovens § 43 b), Domstolsstyrelsens bestyrelse (jf. § 4 i lov om Domstolsstyrelsen) og Procesbevillingsnævnet (jf. retsplejelovens § 23).